

ROMÂNIA

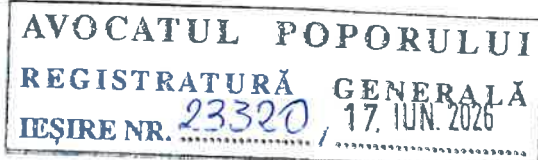
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Mihaela-Sîmziana Marcu-Călin, Manager interimar
Opera Națională Română din Timișoara

RECOMANDARE

nr. 135 / 17. IUN. 2026

Prin **petiția nr. 13608/2026**, Avocatul Poporului a fost sesizat de **doamna persoană încadrată în grad de handicap grav cu asistent personal**, cu privire la **posibila încălcare a drepturilor persoanelor cu handicap de către Opera Națională Română din Timișoara**, în legătură cu **modalitatea de acordare a biletelor gratuite la spectacole și cu modul de inscripționare a acestora**.

Sesizarea a vizat, în esență, **dificultăți repetate în obținerea biletelor gratuite**, existența unor **proceduri administrative interne suplimentare care îngreuna accesul la spectacole**, precum și **modalitatea de inscripționare a biletelor destinate persoanelor cu handicap**.

Din petiția formulată rezultă că **petenta, persoană cu dizabilități grave, în vârstă de de ani**, a întâmpinat **dificultăți în obținerea biletelor gratuite solicitate la spectacolele Operei Naționale Române din Timișoara, constând în întârzieri, necesitatea efectuării unor demersuri repetate (corespondență electronică, apeluri telefonice și deplasări la sediul instituției), precum și aplicarea unor condiții administrative suplimentare**. („*Suntem persoane bolnave care nu ne permitem să tot trimitem email, să sunăm, să ne prezentăm fizic și să ne tot rugăm să primim biletele, e un drept legal, nu o favoare*”).

Petenta a reclamat și faptul că **biletele destinate persoanelor cu dizabilități sunt inscripționate cu o mențiune foarte vizibilă : „HANDICAP GRAV/ACCENTUAT”** („*cât*

jumătate de bilet”), aspect apreciat de doamna ca fiind de natură să aducă atingere demnității beneficiarilor.

În urma demersurilor scrise efectuate de instituția Avocatului Poporului la autoritatea sesizată, Opera Națională Română din Timișoara a răspuns prin Adresa 1536/05.06.2026, înregistrată la instituția Avocatul Poporului cu nr. 21950/08.06.2026, precizând sumar că acordarea biletelor gratuite se realizează în baza regulamentelor interne privind vânzarea biletelor și reducerile aplicate, emise la nivelul instituției, pe baza solicitării biletelor și a documentelor care atestă gradul de handicap, iar distribuirea acestora are loc cu 7 zile înainte de desfășurarea spectacolului, conform regulamentelor interne.

Cu privire la inscripționarea biletelor, instituția a precizat că aceasta este necesară pentru diferențierea între biletele obișnuite și cele acordate în baza Legii nr. 448/2006.

Totodată, în răspunsul său, instituția de cultură a menționat că petenta a beneficiat de bilete gratuite la spectacolele instituției, inclusiv în perioada februarie 2026 – prezent.

Legea 448/2006 definește la art. 5 noțiunea de „incluziunea socială” ca fiind „setul de măsuri și acțiuni multidimensionale din domeniile protecției sociale, ocupării forței de muncă, locuirii, educației, sănătății, informării și comunicării, mobilității, securității, justiției și culturii, destinate combaterii excluziunii sociale”, iar potrivit art. 6 lit f) privind drepturile persoanelor cu handicap, „ Persoanele cu handicap beneficiază de drepturi la: petrecerea timpului liber, acces la cultură, sport, turism”.

Conform dispozițiilor art. 21¹ ale aceluiași act normativ, **autoritățile administrației publice au obligația de a facilita accesul persoanelor cu handicap la cultură și de a asigura măsuri specifice în acest sens, inclusiv acordarea de gratuități pentru persoanele cu handicap grav sau accentuat și însoțitorii acestora.**

Din analiza dispozițiilor legale rezultă că **dreptul la acces la cultură pentru persoanele cu handicap este un drept legal, a cărui exercitare trebuie să fie efectivă și facilă. Reglementările interne ale instituțiilor culturale nu pot institui condiții de natură să**

¹ Potrivit art. 21 alin (1) Autoritățile competente ale administrației publice au obligația să faciliteze accesul persoanelor cu handicap la valorile culturii, la obiectivele de patrimoniu, turistice, sportive și de petrecere a timpului liber. (2) În vederea asigurării accesului persoanelor cu handicap la cultură, sport și turism, autoritățile administrației publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice: a) să sprijine participarea persoanelor cu handicap și a familiilor acestora la manifestări culturale, sportive și turistice (...) (3) Copilul cu handicap, precum și persoana care îl însoțește beneficiază de gratuitate la bilete de intrare la spectacole, muzee, manifestări artistice și sportive. (4) Adulții cu handicap beneficiază de bilete de intrare la spectacole, muzee, manifestări artistice și sportive, astfel: a) adultul cu handicap grav sau accentuat, precum și persoana care îl însoțește beneficiază de gratuitate; b) adultul cu handicap mediu și ușor beneficiază de bilete de intrare în aceleași condiții ca pentru elevi și studenți.”

îngreuneze sau să întârzie exercitarea acestui drept, în absența unei justificări obiective, necesare și proporționale.

Obligația legală a autorităților de a facilita accesul la cultură presupune adoptarea unor măsuri administrative de natură să asigure exercitarea facilă a dreptului, iar nu să o zădărnicească, prin sarcini excesive pentru beneficiari. Or, în măsura în care procedura internă implică demersuri repetate sau succesive din partea persoanei cu dizabilități îndreptățite, fără ca acestea să aibă o justificare obiectivă, aceasta capătă un caracter restrictiv cu afectarea dreptului recunoscut de lege persoanelor cu dizabilități.

De asemenea, instituirea unei proceduri de acordare a biletelor cu 7 zile înainte de desfășurarea spectacolului ridică problema compatibilității cu exigența asigurării accesului efectiv la cultură, în condițiile în care biletele pentru publicul general sunt puse în vânzare anterior acestui termen.

Referitor la inscripționarea biletelor destinate persoanelor cu handicap, considerăm că orice diferențiere față de biletele care nu sunt gratuite trebuie analizată prin prisma principiului proportionalității și a respectării demnității persoanei cu dizabilități. Deși identificarea beneficiarilor unei facilități poate constitui un scop legitim, modalitatea concretă de realizare a acesteia trebuie să evite orice efect de stigmatizare sau expunere nejustificată în fața terților a statutului de persoană încadrată în grad de handicap.

Potrivit art. 30 din Convenția Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, ratificată de România prin *Legea nr. 221/2010*, statele părți au obligația de a lua măsuri adecvate pentru a asigura accesul și participarea persoanelor cu dizabilități la viața culturală, în condiții de egalitate cu ceilalți membri ai societății.

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat constant că persoanele cu dizabilități constituie un grup vulnerabil care necesită o protecție sporită împotriva măsurilor susceptibile să conducă la excludere socială sau stigmatizare, având în vedere istoricul de marginalizare și prejudecăți cu care acestea s-au confruntat. De asemenea, Curtea a evidențiat în mod constant importanța respectării demnității umane și a autonomiei persoanei ca valori fundamentale care trebuie să guverneze acțiunea autorităților publice.

În acest context, simpla existență a unor proceduri administrative interne nu este suficientă dacă modul concret de aplicare a acestora are ca efect îngreunarea accesului la un drept recunoscut de lege ori creează pentru persoanele cu dizabilități sarcini administrative suplimentare care nu sunt necesare și proporționale scopului urmărit.

În considerarea celor de mai sus, apreciind că:

- răspunsul transmis de Opera Națională Română din Timișoara are un caracter preponderent formal, fiind fundamentat exclusiv pe aplicarea regulamentelor interne ale Operei Naționale Române din Timișoara;

- în materia acordării biletelor gratuite persoanelor încadrate în grad de handicap grav sau accentuat și însoțitorilor acestora, procedurile administrative aplicate de Opera Națională Română din Timișoara ridică probleme de compatibilitate cu exigențele Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, sub aspectul asigurării caracterului efectiv al dreptului de acces la cultură;

- aplicarea procedurii de acordare a biletelor gratuite fără a lua în considerare finalitatea socială a facilității instituite de lege, respectiv promovarea incluziunii sociale și combaterea excluziunii persoanelor cu dizabilități, este de natură să afecteze efectivitatea dreptului recunoscut de legiuitor;

- standardele internaționale aplicabile în materia protecției persoanelor cu dizabilități impun autorităților și instituțiilor publice obligatia de a asigura exercitarea efectivă a drepturilor recunoscute acestora și de a evita adoptarea ori menținerea unor proceduri administrative susceptibile să conducă la descurajare, excludere sau stigmatizare;

-instituirea unor reguli suplimentare la acordarea biletelor la spectacole, fără o analiză a necesității și proporționalității măsurilor aplicate față de barierele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități, poate conduce la dificultăți nejustificate în exercitarea dreptului de acces la cultură al acestor persoane,

în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 24 alin. (1) și (2) din Legea nr.35/1997 privind organizarea și funcționarea Avocatului Poporului, republicată și în vederea realizării scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului, privind apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice, în raporturile acestora cu autoritățile publice, emit prezenta

RECOMANDARE

1)- conducerea Operei Naționale Române din Timișoara va dispune analizarea și revizuirea procedurilor interne privind acordarea biletelor gratuite persoanelor cu dizabilități, în sensul asigurării unui acces efectiv, simplu și nediscriminatoriu la biletele pentru spectacole;

2) - conducerea Operei Naționale Române din Timișoara va dispune evaluarea oportunității menținerii termenului de acordare a biletelor cu 7 zile înainte de spectacol, în raport cu obligația legală de facilitare efectivă a accesului la cultură;

3) - conducerea Operei Naționale Române din Timișoara va dispune analizarea modalității de inscripționare a biletelor destinate persoanelor cu handicap, în vederea identificării unor soluții care să asigure respectarea demnității beneficiarilor și evitarea oricărei forme de stigmatizare (de exemplu, înlocuirea cu un cod, articol de lege, inscripționarea simplă-„gratuit”, „invitație specială”, alte formule);

4)- conducerea Operei Naționale Române din Timișoara va dispune asigurarea unei informări clare, transparente și complete a persoanelor cu dizabilități îndreptățite cu privire la condițiile de acces la biletele gratuite;

5)- conducerea Operei Naționale Române din Timișoara va dispune adoptarea măsurilor necesare pentru evitarea situațiilor în care exercitarea dreptului depinde de demersuri administrative repetate sau excesive din partea beneficiarilor a căror protecție specială a garantată constituțional prin art. 50 din Constituția României).

6)- conducerea Operei Naționale Române din Timișoara va dispune comunicarea, în termen de 30 de zile, a măsurilor dispuse pentru însușirea prezentei Recomandări a Avocatului Poporului.

AVOCATUL POPORULUI,

Renate WEBER

